

VINERI • 4 Iunie 2010 • ANUL LX NR. 23

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Adio, dragă grădiniță?
Seghedinul se prezintă...*

„Prezent” a cucerit copiii de la școala din Jula

CALENDAR ORTODOX

7 iunie, luni – Sf. Sfințit Mc. Teodot; Sf. Mc. Zenaida; Cuv. Sebastiana; Cuv. Antim.
8 iunie, marți – Sf. M. Mc. Teodor Stratilat.
9 iunie, miercuri – Sf. Chiril al Alexandriei; Sf. Mc. Tecla, Mariamni, Marta, Maria și Enata.
10 iunie, joi – Sf. Sfințit Mc. Timotei, Ep. Prusiei; Sf. Mc. Alexandru și Antonina.
11 iunie, vineri – Sf. Ap. Vartolomeu și Varnava.
12 iunie, sâmbătă – Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul.
13 iunie, duminică – Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, Ep. Levcosiei din Cipru. Duminica a III-a după Rusalii (Despre grijile vieții).

Foaia a scris...

Acum 55 de ani

„După cum s-a putut vedea și la diferitele conferințe ale școlilor noastre, ca de exemplu la școala cu limba de predare română din Iula, unde au participat reprezentanții Ministerului Învățământului, s-a constatat că efectivul școlilor noastre e destul de redus. Toți pedagogii, împreună cu conducătorii școlilor, ne străduim să găsim modalitatea înlăturării acestei stări, care pare o descreștere din an în an a efectivului școlilor noastre. Avem comune, unde populația de naționalitate română e în majoritate și cu toate acestea școlile cu limba de predare română, care primesc tot sprijinul din partea guvernului și partidului nostru, abia pot ca să înscrie un număr corespunzător în câte-o clasă.” (Cum am putea ridica efectivul școlilor noastre?, Libertatea Noastră, nr. 12, 9 iunie 1955, pag. 3)

Acum 30 de ani

„Cu câteva săptămâni în urmă, ajuns la Bătania mă întâmpină un frig ca în miezul iernii. Se pare că s-a reîntors anotimpul rece. Străzile sunt pustii. Cei câțiva oameni cu care mă întâlnesc trec zgribuliți de frig, școlarii se grăbesc cu fețele îmbujorate. Împreună cu soția, pășim repede, încheindu-ne bine hainele, apărându-ne de vântul tăios. Și cât sunt de lungi străzile din Bătania! – după ce deja pentru a doua oară străbatem ulițele în lung și în lat. Între timp s-a și înserat, zgomotele încep să se piardă. Ne îndreptăm spre casa lui bace Traian Ardelean.” (În vizită la o familie de români din Bătania, autor: Dr. J. Bencsik, Foaia Noastră, nr. 23, 8 iunie 1980, pag. 7)

Acum 10 ani

„Oare a știut Ócsai József din Iula, cu peste 30 de ani în urmă, ce tradiție va deveni cultivarea zarzavaturilor sub sere la Micherechi? Că la sfârșitul mileniului familii întregi vor trăi din munca din „folii”? Acest Ócsai, care s-a stins din viață cu câțiva ani în urmă (era pomenit atunci de mulți micherecheni) a fost primul care și-a dat seama că pământurile din jurul satului sunt foarte bune pentru cultivarea castraveților și mai târziu, a ardeiului. Au trecut de atunci mulți ani, și lumea s-a schimbat mult. Poate călătorul, care nu a mai trecut prin această zonă de la sfârșitul anilor 60, nici nu ar mai recunoaște Micherechiul”. (Ce se ascunde sub serele din Micherechi, autor: Eva Iova, Foaia românească, nr. 23, 9 iunie 2000, pag. 10)

Jula

Centenarul Cohan continuă

Șirul evenimentelor organizate cu ocazia centenarului nașterii pictorului julan Gheorghe Cohan continuă și în zilele următoare. După ce pe 18 mai, la Galeria Cohan din Iula s-a deschis o nouă expoziție permanentă din lucrările artistului de origine română, pe 4 mai, de la ora 17.00, la Biblioteca Mogyoróssy va avea loc lansarea unui nou volum dedicat pictorului Cohan. Același album va fi prezentat și publicului budapestan pe 5 mai, în piața Vörösmarty din centrul Capitalei, cu ocazia Săptămânii Cărții. Monografia lui Cohan va fi prezentată de criticul de artă și autorul *Ibos Éva*, de la ora 16.00.

Pe 8 iunie, la ora 17.00, în Galeria KöröspArt se va deschide o nouă expoziție

din picturile în ulei de dimensiuni mai mici ale lui Gheorghe Cohan. Aceasta va putea fi vizionată până pe 27 iunie, la Galeria de pe strada Bodoky nr. 1.

Între 10 august și 6 septembrie, Galeria Kogart din Budapesta (str. Andrassy nr. 108) va găzdui o altă expoziție reprezentativă a lui Cohan, unde vor fi ex-

puse 22 de picturi și 15 grafici (în valoare de 23 milioane de forinți).

Între 8 septembrie și 10 octombrie, arta lui Gheorghe Cohan va putea fi cunoscută și de belgieni, pentru că expoziția de la Galeria Kogart va fi mutată la Institutul Cultural Maghiar din Bruxelles, unde va avea loc și lansarea monografiei Cohan. Vernisajul va avea loc pe 10 septembrie.

Centenarul Cohan se va încheia în orașul natal al pictorului, când în Galeria Cohan se va deschide o altă expoziție permanentă din cele mai caracteristice lucrări ale lui Gheorghe Cohan. Vernisajul acesteia va avea loc pe 16 decembrie, cu ocazia comemorării a 44 de ani de la moartea maestrului. E.I.

Budapesta

Cenaclu românesc

Autoguvernarea Românească din sectorul II al Budapestei participă cu un program cultural la „Ziua Sectorului II”, organizând un cenaclu și proiectarea

filmului „Moștenire culturală românească la Budapesta în secolul al XIX-lea”. Manifestarea va avea loc sâmbătă, 12 iunie, de la ora 16, la Centrul Cultural

Marczibányi (1022 Budapesta, Marczibányi tér 5/a). După program se vor servi mâncăruri tradiționale românești.

A.C.

Poza săptămânii

Jos pălăria...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Un concert-cadou de Ziua Copilului, la școala din Iula (foto: Rita Pătcăș)

Fotografii despre tradițiile naționalităților

Sub titlul „Tradiții vii în Sudul Câmpiei Ungare” s-a vernisat zilele trecute o expoziție de fotografii etnografice la Sarvaș. La inițiativa Biroului pentru cultură al societății de învățământ, arte și cultură din județul Bichiș, IBSEN Nonprofit SRL și Centrul Cultural „Vajda Péter” din Sarvaș s-a atras atenția publicului asupra valorilor din trecut și care au supraviețuit și au fost păstrate în secolul XXI pentru generațiile viitoare. Creațiile candidaților de naționalitate au prezentat obiceiurile, sărbătorile din localitățile care mai păstrează tradițiile populare. Tradițiile românilor din Ungaria au fost reprezentate în trei lucrări de profesoara Maria Sarca Zombai din Chitighaz. Doamna Zombai a fost apreciată de către juriu prin expunerea fotografiilor realizate la Chitighaz despre „Sânziene”, „Vopsirea ouălor” și „Umblatul cu turca”. Ștefan Málík din Jula, cu rădăcini românești din Chitighaz, s-a clasat pe locul 2 cu fotografia intitulată „Așteptând după lapte”.

Expoziția din 21 mai a fost vernisată prin cuvântarea etnografei Emilia Martin, director la Muzeul „Erkel Ferenc” din Jula. Aceasta a vorbit în numele juriului despre valorile fotografiilor artistice, a celor etnografice care documentează și păstrează fenomenele vremii pentru posteritate. „Majoritatea fenome-

nelor, evenimentelor și obiectelor tradiționale de odinioară, astăzi și-au pierdut însemnătatea. Unele trăiesc mai departe prin funcții modificate, altele în mod artificial mulțumită activităților de păstrare a tradițiilor, dar cea mai însemnată parte s-a șters din memorie în urma schimbărilor socio-economice care sunt strâns legate de dezvoltare și modernizare. Posteritatea însă are obligația să protejeze, să îngrijească moștenirea trecutului și să facă ca aceasta să ajungă parte vie a zilelor noastre. Concursul de fotografii a avut ca scop perpetuarea prin imagini în mod artistic a valorilor culturii populare. Deci, concurenții au trebuit să fie atenți atât la prezentarea conținutului fenomenelor, evenimentelor și obiectelor de perpetuat, dar și la prezentarea artistică în fotografii.”

Emilia Martin a subliniat că fotografiile au găsit teme variate care dovedesc existența tradițiilor. „Imaginile prezintă în mod diferit meșteșuguri, forme de activitate, porturi, tradiții populare, obiecte legate de viața populară. La fel se observă prezentarea amintirilor, monumentelor, obiectelor, apariției comune a vechiului și noului, păstrării și reînnoirii obiceiurilor. Nivelul de conținut al fotografiilor oglindește sistemul de valori culturale, gustul și relația creatorilor cu fenomenul prezentat. Deoarece cel care a realizat fotografia a introdus în mod natural viziunea sa: documentează, se declară, identifică sau își amintește.”

Expoziția „Tradiții vii în Sudul Câmpiei Ungare” poate fi vizitată la Centrul Cultural din Sarvaș până pe 11 iunie 2010.

R. Păcaș

EDITORIAL

Între multe doici, moare pruncul de foame

Nu am găsit nicio grădiniță în Ungaria, în care se învață limba română, unde educatoarele să nu se plângă de lipsa cărților și materialului didactic în limba română. Cică, de aceea nu știu copiii de azi românește, pentru că nu au materiale bune, moderne. Și astfel, ele nu pot să-i învețe. Pe de altă parte, și de aceea, pentru că părinții nu îi învață acasă. Astea toate la un loc într-adevăr pot să fie probleme, dar să nu uităm un lucru: grădinița românească de aceea se numește românească pentru că se presupune că acolo copiii învață românește! Văicările educatoarelor (la fel ca cele ale profesorilor) sunt false. Cheia problemei se află în primul rând în mâinile lor. Nu ar mai trebui să aștepte nimeni că va veni cineva de la minister sau de aiurea, care le va aduce manuale, materiale didactice sau metodologice, și cu asta problema se va rezolva de la sine. Azi nici măcar nu mai trebuie să mergi până într-o grădiniță din România, ca să vezi cum se lucrează acolo, pentru că pe internet găsești tot ce vrei: poezii, cântece, scenete, filmulețe. Trebuie doar să cauți și să le adaptezi.

Mi-a venit în minte acest lucru văzând deunăzi serbarea de rămas bun a preșcolarilor din Micherechi, care e adevărat că a cuprins și câteva cântece și poezii în limba română, dar marea parte a programului a fost în limba maghiară. Și asta e singura critică pe care pot s-o fac, pentru că în rest programul copiilor a fost foarte frumos. Toată lauda educatoarelor, care cu siguranță au lucrat mult cu copiii, pentru că asta s-a văzut. Toți copiii au fost veseli, programul a fost colorat, variat, având o durată de doar 50 de minute, exact cât să nu se plictisească nimeni. Știm că scuza este că majoritatea preșcolarilor de acum vin din familii mixte. Însă din moment ce părinții și-au dat copilul la grădinița românească, aceasta are datoria, chiar obligația să-i învețe pe copii românește. Măcar la nivelul ca apoi în clasa întâi să nu trebuiască luat totul de la început, de la „bună ziua”.

Pentru că oricât am critica școlile și liceul, primele cuvinte românești copiii trebuie să le învețe, dacă nu în familie, atunci la grădiniță. Și nu doar poezioare și cântece, ci dialoguri reale, simple, pentru nivelul lor de vârstă. Ajungând aceștia la o școală românească, au șansa să însușească limba română până la cel mai înalt nivel. Da, au șansa, au posibilitatea, dacă școlile ar lua asta în serios. În școlile românești din Ungaria, în cele circa 35 de săptămâni de învățământ, elevii au în general 4 ore de română pe săptămână. Dacă înmulțim, aflăm că un elev învață română într-un an în 140 de ore, iar în curs de 8 ani în 1120 de ore. Dacă presupunem că elevul își continuă studiile la liceul românesc, el va avea în curs de 12 ani circa 1680 de ore de română. În atâtea ore, pe baza sistemului european, se poate obține atestat de nivel C2, care e de nivel de limbă maternă. Sigur că suntem conștienți că nu toți copiii sunt capabili să obțină același nivel, dar totuși, între efortul de pe hârtie și rezultatul real este mult prea mare diferența.

De ce nu ne-a surprins oare vestea pe care am auzit-o deunăzi: că s-a desființat Asociația Pedagogilor Români din Ungaria. Care, de fapt, de mult exista doar pe hârtie. La fel cum multe funcționează la fel la noi. Doar pe hârtie. Ar putea zice unii că, în schimb, avem o Comisie de învățământ la ATRU. Care face ce? Cam cât se vede. Nimic. Fără control, fără ateliere de specialitate, fără schimbarea totală a mentalității existente și fără un program serios de reabilitare a școlilor și grădinițelor noastre, în câțiva ani vom putea vorbi doar la timpul trecut despre învățământul românesc din Ungaria.

Eva Iova

Pe scurt...

PUTEM CĂLĂTORI ÎN SERBIA DOAR CU BULETINUL

Guvernul Serbiei a adoptat vineri, 28 mai, o hotărâre prin care cetățenii Uniunii Europene pot călători în Serbia doar cu buletinul. Premierul Serbiei, *Mirko Cvetkovic*, a confirmat după ședința de vineri că guvernul a examinat inițiativa Ministerului sârb de Interne, care propunea ca cetățenii țărilor UE, Elveției, Norvegiei și Islandei să poată intra în Serbia legitimându-se doar cu un buletin de identitate valabil. Ministrul sârb de interne, *Ivica Dacic*, a declarat că Serbia dorește integrarea europeană.

LIMBA MOLDOVENILOR

Doar o treime din cetățenii Republicii Moldova consideră că limba vorbită între Prut și Nistru ar trebui să se numească „limba română”, potrivit unui sondaj de opinie realizat de Institutul pentru Politici Publice de la Chișinău. Mulți cred că în țară ar trebui folosită o singură limbă de stat, numită „moldovenească”, iar un număr aproape egal ar vrea ca limba rusă să fie considerată limbă de stat. Aproape 65% dintre respondenți afirmă că în Republica Moldova ar trebui să existe o singură limbă de stat. Majoritatea susținătorilor acestei idei se declară moldoveni sau români, în timp ce împotriva unei singure limbi de stat se pronunță preponderant etnicii ruși și ucrainieni.

ROMÂNIA, PE LOCUL 3, LA EUROVISION 2010

Cu o nouă evoluție absolut ireproșabilă pe scena de la Oslo, reprezentanții României la Eurovision 2010, *Paula Seling* și *Ovi*, s-au clasat sâmbătă seara, 29 mai, la finalul concursului, pe poziția a treia, după Germania, reprezentată de *Lena* și Turcia, cu trupa *maNga*. Este pentru a doua oară în istoria participării la Eurovision când România ocupă locul trei, prima oară fiind în 2005 când *Luminița Anghel* și *Sistem* au reușit aceeași performanță, având 158 de puncte, cu patru mai puțin față de cele 162 câștigate acum de *Paula Seling* și *Ovi*.

Ungaria are un nou Guvern

Parlamentul de la Budapesta l-a ales sâmbătă, 29 mai, cu 261 de voturi pentru și 107 împotriva în funcția de prim-ministru al Ungariei pe liderul Partidului de Centru-Dreapta Fidesz, *Orbán Viktor*. Parlamentarii au aprobat și programul de guvernare al Alianței Fidesz-Partidul Popular Creștin Democrat.

Tot sâmbătă, șeful statului, *Sólyom László*, i-a numit în funcție pe cei opt miniștri ai Cabinetului *Orbán*, moment din care Guvernul de la Budapesta a fost format în mod oficial. Președintele l-a numit pe *Pintér Sándor* ministru de Interne, pe *Hende Csaba* ministru al Apărării, pe *Navracsics Tibor* ministru al Administrației Publice și Justiției, pe *Martonyi János* ministru de Externe și pe *Matolcsy György* ministru al Economiei naționale. De asemenea, *Réthy Miklós* a fost numit ministru al Resurselor Naturale, *Fellegi Tamás* ministru al Dezvoltării Naționale, *Fazekas Sándor* ministru al Dezvoltării Rurale, iar *Semjén Zsolt* ministru fără portofoliu. *Orbán Viktor* a înaintat sâmbătă trecută Parlamentului programul de guvernare al Executivului său de centru-dreapta, intitulat

Programul Cooperării Naționale. Acesta prezintă o listă de cinci priorități la capitolul probleme naționale, și anume: relansarea economiei, a ordinii publice, reforma sănătății, promovarea securității sociale și restaurarea normelor democratice. Oferirea de asistență sporită familiilor, încurajarea cuplurilor să aibă copii și ajutarea acestora să cumpere și să înțrețină o casă sunt în fruntea priorităților programului. Potrivit documentului, este, de asemenea, importantă ameliorarea situației

persoanelor cu handicap, oferirea de condiții mai bune minorității romilor și promovarea integrării lor în societate, lupta împotriva sărăciei, în general, și sporirea nivelului de servicii acordate bătrânilor.

Noul Guvern promite că va elimina „caracterul antifamilie al pieței muncii” și va asigura locuri de muncă cu normă redusă pentru cei cu copii mici. Practicile care afectează mamele în mod discriminatoriu vor fi, de asemenea, eliminate. E.I.

Noi concursuri la Fundația Publică pentru Minorități

Două noi concursuri au fost publicate recent la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”: îmbogățirea colecțiilor publice în limba maternă și editarea publicațiilor în limba maternă și bilingve.

La categoria „Îmbogățirea colecțiilor publice în limba maternă”, Fundația Publică oferă în total 5 milioane de forinți, iar pentru „Editarea publicațiilor în limba mater-

nă și bilingve” 20 milioane de forinți. Termenul înaintării dosarelor pentru ambele categorii este 30 iulie 2010, iar deciziile se așteaptă la sfârșitul lunii septembrie. Dosarele pot fi trimise la adresa Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” (1387 Budapesta 62, căsuța poștală nr. 25). Informații suplimentare aflați pe site-ul www.mnekk.hu. A.B.

Director ales la Bătania

Printre altele și despre ocuparea funcției de director al Școlii generale românești „Lucian Magdu” a decis Consiliul local al orașului Bătania, la ședința de joi, 27 mai. Pentru postul de director a fost înaintat un singur dosar, cel al directoarei de până acum, *Iulia Olteanu*. Consilierii au decis ca aceasta să rămână directoare și în următorii 5 ani. A.C.

Zilele DKMT, la Triplex Confinium

La sfârșitul săptămânii trecute din nou s-a ținut întâlnirea de la Triplex Confinium, locul unde se întâlnesc granițele celor trei țări, România, Ungaria și Serbia. Cu această ocazie s-a organizat și Zilele Euroregiunii DKMT.

Liderii celor trei țări prezenți la Sânnicolau Mare, la manifestările dedicate Euroregiunii, au subliniat principalele proiecte care vor fi puse în practică de România, Ungaria și Serbia.

„Avem câteva proiecte câștigate pe IPA Serbia. Este vorba despre traseul de cale ferată pentru care în curând obținem finanțare. Un alt proiect este Drumul Cadarcăi. Acestea sunt două proiect-

te realizabile”, a declarat *Zakar Péter*.

„Ideea legată de produsele turistice ale DKMT care vor fi promovate în Euroregiune și străinate e o idee binevenită și pot spune, în numele Provinciei Autonome Voivodina, că vom prelua aceste proiecte pentru o bună colaborare”, a spus *Boris Barjaktarovic*.

„Sper ca aceste zile ale DKMT pe care am dorit să le creăm acum să ne ajute să întărim colaborarea între cele 3 țări”, a adăugat *Constantin Ostaficiuc*. Președinția Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa a fost preluată de către județul Ciongrad. A.C.

♦ INSTITUȚII ȘI ORGANIZAȚII ALE ROMÂNILOR DIN UNGARIA ♦

Seghedinul se prezintă... (1)

Comunitatea românească a Seghedinului nu are prea mulți membri, dar are șansa de a fi susținută de nu mai puțin de opt instituții importante pentru limba și cultura română iar activitatea pe care acestea o depun în scopul perpetuării acestui patrimoniu este ferventă.

Aceste instituții au diferite structuri și îndeplinesc funcții aparte, fie că sunt finanțate de statul maghiar, fie că sunt baze ale diplomației românești. În cele ce urmează, vă vom prezenta, săptămânal, câte una dintre aceste instituții.

Redacția în limba română a Televiziunii Maghiare, cu sediul la Seghedin

La întrebările „Foi românești” răspunde Tiberiu Boca, șef de redacție:

– Redacția în limba română are trei membri. Când au început această să lucreze la televiziune, din ce medii vin și ce pregătire au?

– Toți trei avem o vechime de aproape 20 de ani. Cel mai devreme am început eu, în noiembrie voi avea două decenii de când m-am lansat în activitatea redacției. Colegul Aurel Becan lucrează aici din 1993, iar Ștefan Crâsta s-a alăturat echipei cu un an mai târziu. Toți suntem români născuți în Ungaria. Eu sunt micherechean, Aurel este cenădan, iar Ștefan este din Bătănia. Cred că nu este rău că suntem din trei comunități diferite, despre care avem informații și experiențe foarte temeinice. De acestea am profitat mult în ultimii ani. Despre pregătirea noastră pot să spun că toți am terminat la Catedra de Română, la Seghedin, la fel ca și mulți profesori și intelectuali români. Pe lângă aceasta, Aurel a terminat și facultatea teologică din Sibiu, iar Ștefan și cu mine am absolvit facultatea de jurnalistică, tot la Sibiu. Cred că pot să spun și în numele colegilor că anii petrecuți la Catedra de Română ne-a marcat nu numai din punctul de vedere al formării noastre profesionale, ci și din cel al înțelegerii fenomenelor cărora sunt supuși și astăzi etnicii români din Ungaria. Catedra a fost, și sper că va redeveni, un important centru spiritual al comunității, în care discuțiile despre situația comunității erau la ordinea zilei.

– Ce înseamnă, de fapt, redacția în limba română, în afară de sediul său, această cameră cu aspect de atelier cu trei calculatoare și o mulțime de cărți?

– Emisiunea în Limba Română a Televiziunii Maghiare a pornit în 1982. La început se difuzau doar 15 minute pe lună, iar în cei aproape 30 de ani de emisie, am ajuns la 26 de minute pe săptămână. Cred că scopul inițial al programelor a fost documentarea valorilor încă mai existente pe atunci. Acest lucru, în cea mai mare parte, a și reușit, pentru că multe perso-

nalități și tradiții astăzi există doar în arhiva redacției noastre care, recunosc, nu este valorificată așa cum s-ar cuveni. Astăzi, pe lângă emisiunile de tip magazin, în care informăm telespectatorii despre evenimentele vieții publice și de specialitate, facem „excursii” și spre genurile mai dificile și mai pretențioase, cum ar fi filmul documentar, seriile culturale. Poate atunci când le realizăm pe acestea mai scăpăm evenimente importante ale comunității, dar și posibilitățile noastre umane și tehnice sunt limitate.

– Ce statut are în comunitate „omul cu microfonul”? Vă considerați privilegiați având acest statut?

– Omul cu microfonul are statutul omului cunoscut de multă lume, ceea ce este mai degrabă o responsabilitate, decât un avantaj în care te poți lăfăi fără griji. Eu și colegii mei avem relații foarte bune cu majoritatea membrilor comunității. Sigur, mai supărăm și noi lumea, pentru că nu putem fi întotdeauna la dispoziția lor sau se mai întâmplă că ceea ce facem nu cucerește simpatia oamenilor. Dar poate este un lucru imposibil să faci pe placul tuturor telespectatorilor, indiferent de categoriile lor de vârstă sau de pregătire.

– Realizarea unei emisiuni televizate implică, mai mult decât în oricare domeniu al presei, o colaborare strânsă cu mulți și diverși profesioniști. Cum se raportează

cameramanii, sunetiștii, luminiștii, regizorii și ceilalți specialiști maghiari, la această muncă în comun?

– Cred că mulți s-au convins și pe teren că avem o relație foarte bună cu toți colegii noștri din studio. Ajutorul primit de la ei este indispensabil pentru noi, dar dincolo de ajutorul colegial, cred că și noi suntem iubiți și respectați de către ei.

– Puteți enumera trei realizări ale micii echipe TV românești de la Seghedin? Pot să vă întreb ce înseamnă pentru dumneavoastră „eșec”?

– În ultimii zece ani, am reușit să realizăm mai multe filme documentare, am încercat să prezentăm valorile culturale și religioase ale comunității românilor din Ungaria, dar am făcut și câteva incursiuni în spațiul culturii românești din alte spații, cu intenția clară de a arăta numeroasele puncte comune ale etnicilor români de aici cu această cultură. Revenind la filmele documentare, unele au fost apreciate și la festivaluri de filme din țară, din România și străinătate. Împreună cu specialiștii noștri români, am prelucrat filmic mai toate bisericile ortodoxe române din Ungaria, am prezentat multe dintre obiectele de cult valoroase ale Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și am pornit pe urmele strămoșilor români din Budapesta.

(Continuare în pag. a 11-a)

Pe scurt...**JULA**

A XVIII-a ediție a festivalului folcloric „Perinița” al elevilor de la școlile generale în care se predă limba română va fi organizat pe 4 iunie, vineri. Manifestarea va avea loc la Centrul Cultural Românesc din Julia, cu începere de la ora 9.00.

MICHERECHI

Garda Civilă din sat organizează la acest sfârșit de săptămână, sâmbătă, 5 iunie Ziua Copilului, ne-a informat Mihai Bogdyó, membrul Gărzii Civile. Cu acest prilej, organizatorii vor amenaja în curtea școlii un mini parc de circulație rutieră, destinat copiilor.

BĂTANIA

Serbarea de bun rămas a elevilor din clasa a 8-a a școlii generale „Lucian Magdu” va avea loc pe 12 iunie, sâmbătă, cu începere de la ora 10.00. În acest an școlar, 8 elevi de clasa a opta își vor lua rămas bun de la instituția de învățământ și de la colegii lor de școală.

MICHERECHI

Pe 6 iunie, tinerii ortodocși din Micherechi vor organiza în curtea școlii din Micherechi o zi specială dedicată copiilor de la căminul de orfani din Salonta. Vor avea loc mai multe concursuri sportive. La întâlnire vor participa și PS Siluan, Episcopul Julei, părinții Ioan Bun, Origen Sabău, Aurel Becan, Teodor Marc. În cursul zilei, copiii salontani vor avea ocazia să călărească, să cunoască dansurile și cântecele populare românești din Micherechi și să se distreze cu alți copii din sat.

BEDEU

Sâmbătă, 12 iunie, cu începere de la ora 14.00, la grădinița din Bedeu va avea loc serbarea de rămas bun a preșcolarilor. La Bedeu, 4 copii vor deveni din septembrie școlari.

MICHERECHI

Școala generală din Mădăras și Ianoșda va organiza în luna iunie ediția a IV-a a taberei de inițiere în orientare turistică, la Salonta. Tabăra va avea loc în două serii săptămânale.

Lucrători pentru extinderea Împărăției lui Dumnezeu

La 23 mai, oaspeții orădeni au luat parte la serviciile divine de dinainte de masă și de după-masă la Biserica Penticostală nr. 1 și Biserica Baptistă din Micherechi, unde au prezentat Colegiul Biblic Est European, iar fratele Everett McKinney a vestit mesajul divin despre însemnătatea Cincizecimii și despre rolul Duhului Sfânt în slujire. Timpul de laudă și închinare a fost condus de tinerii oaspeți care au cântat spre lauda lui Dumnezeu și au vorbit despre cum le-a schimbat Domnul Isus viața.

Din prezentarea studenților am aflat: Colegiul Biblic Est European a fost fondat în anul 1994 ca răspuns la nevoia de echipare a sfinților pentru lucrarea lui Dumnezeu din România și Europa de Est. CBEE a fost fondat la inițiativa a 5 persoane, pastori și lideri de biserici (Lars Hornberg din Suedia, Ron Robertson din SUA și Teodor Bulzan, Ioan Bogdan, Florian Ghiurau din Oradea, ultimii trei făcând parte din bordul de conducere a Societății Penticostale de Misiune Creștină din România, având funcțiile de președinte, di-

La Rusalii, un grup de studenți și profesori de la Colegiul Biblic Est European (CBEE) din Oradea a vizitat bisericele penticostală și baptistă din Micherechi pentru a-și prezenta activitatea fraților de aici. Cei șapte tineri au fost însoțiți de soții Everett și Evelyn McKinney, profesori misionari la CBEE.

rector departament misiune evanghelică, respectiv director de departament educație-învățământ). De la înființare s-a căutat obținerea autonomiei juridice a Colegiului în limitele legislației în vigoare. În acest sens, CBEE ființează începând din februarie 1999 prin Fundația E.E.B.C. (Eastern European Bible

College). Statutul fundației a fost reactualizat în octombrie 2000, când s-a trecut la o structură de organizare și conducere formată dintr-un Consiliu Reprezentativ și un Birou Executiv. CBEE a devenit membru al organizației European Pentecostal Theological Association (EPTA) începând din 1996, iar din toamna anului 2004, CBEE

a primit acreditarea europeană la nivel de Bachelor prin European Evangelical Accrediting Association (EEAA).

ul personal și cercetarea consecventă a Scripturilor; echiparea studenților cu abilități de conducere în diferite domenii de slujire; orientarea studenților în lucrarea Bisericii și a rolului ei în societate; dezvoltarea în studenți a unei cunoașteri cuprinzătoare a societății și a rolului creștinilor în cadrul acesteia.

Colegiul biblic oferă o programă variată și flexibilă: CBEE oferă un program la nivel Bachelor de Teologie – educație creștină, pe durata a trei ani la cursurile la zi, iar din toamna anului 2007 se introduce secția de Jurnalism – Instruire Media, iar pentru cursurile prin corespondență de doi ani, International Educational Fellowship (IEF) diploma de Pregătire pastorală sau Educație creștină.

Pe perioada școlarizării, studenților li se oferă posibilitatea de a sluji în diferite domenii, prin integra-

Puternic ancorati în Cuvântul lui Dumnezeu și asigurând un echilibru între cunoașterea teoretică, formarea spirituală și experiența practică, CBEE are misiunea de a pregăti unelte potrivite pentru transmiterea Evangheliei, de a pregăti plantatori de biserici, pastori, învățători și lucrători sociali care să slujească efectiv în marea operă de zidire și extindere a Împărăției lui Dumnezeu atât în România cât și peste hotare. Obiectivele învățământului sunt dezvoltarea cunoașterii mesajului creștin de către studenți și învățarea acestora cum să-l comunice eficient; echiparea studenților cu unelte necesare pentru studii-

rea lor în viața bisericilor penticostale din Oradea. Se mai oferă și un climat de părtășie și comunicare excelent, păstrând un efectiv mic de studenți, aproximativ 45 de studenți.

Profesorii însoțitori ai studenților din Oradea la Micherechi, Everett și Evelyn McKinney lucrează ca profesori misionari în Colegiul Biblic Est European, predând studenților cursuri cu lucrarea cu copii, semne și minuni în lucrare. Tinerii din Micherechi au primit și o provocare de a alege Colegiul Biblic Est European și de a se înscrie la cursurile la distanță a colegiului care recent a sărbătorit 15 ani de existență.

Rita Pățaș

Cireșarii și Vladimir Pustan la Micherechi

Sâmbăta viitoare, 12 iunie, la Casa de cultură din Micherechi va avea loc o seară specială. Grupul Cireșarii și pastorul Vladimir Pustan din Beiuș oferă o „Serbare Cireșarii”, cântând pentru gloria lui Dumnezeu și vestind obligativitatea nașterii din nou. Înființată

în 2003, Fundația Cireșarii are ca scop principal atingerea generației tinere cu Cuvântul lui Dumnezeu. Cireșarii merg în fiecare an în diferite orașe ale României ca să ducă vestea bună a Evangheliei. Până acum au fost în 60 de orașe, iar acum ajung și în Ungaria,

la Micherechi. Organizatorii, biserica baptistă, penticostală și Oastea Domnului, vă invită să vă bucurați împreună cu Cireșarii și să vă hrăniți din izvorul viu al Cuvântului lui Dumnezeu predicat de pastorul Vladimir Pustan, cu începere de la ora 18.00. R.P.

Doamne, învață-ne să ne rugăm

Rugăciunea e modul nostru de a sta de vorbă cu Dumnezeu. Vorbind și între noi, ne adresăm și noi cereri unii altora, dar acestea sunt rugăminți. Rugăciuni îi adresăm numai lui Dumnezeu și celor binecuvântați de El a fi mijlocitori: Maicii Domnului, îngerilor și tuturor sfinților.

Rugăciunea e ieșire din singurătate. Din acea singurătate existențială, în care ne aflăm atunci când ne trezim față în față cu cosmosul lipsit de viață din jurul nostru, mai durabil decât noi, care ne amenință cu înghițirea în elementele lui moarte, cu descompunerea într-o existență în care de fapt noi nu mai existăm. Rugăciunea este recunoașterea și afirmarea existenței Partenerului spiritual, și intrarea în sistemul Lui de existență, pe care îl acceptăm și ca sistem al nostru și, în felul acesta, ne integrăm întreaga noastră viață în acest sistem. Recunoscându-ne Partenerul, și în Partener Creatorul, Tata, pe Dumnezeu nostru, dialogul cu El e nu numai obligatoriu și necesar, ci reconfortant și liniștitor. Îl chemăm în viața noastră și El vine.

Dialogul cu Dumnezeu e firesc, tot așa cum sunt firești și convorbirile dintre noi oamenii. Noi ne ajutăm unii pe alții, ne învățăm unii pe alții, ne dăm sfaturi, ne împlinim destinele în conviețuirea socială, depindem unii de alții, creăm bunuri printr-un sistem de diviziune a muncii, așa încât ne folosim unii de realizările și de munca altora. Dumnezeu, fiind Creatorul nostru, Cel ce ne-a dat viață și ne-o veghează prin Providența Sa, este și El implicat în destinele noastre. Și nu e oare drept să fie consultat, să fie rugat să mai intervină ici și colo, și să corecteze ceea ce noi, prin voința noastră, sau prin anumite determinări omenești, am făcut să nu iasă socoteala tocmai bună?

Cei care păstrează, neîncetat contactul cu Dumnezeu au șansa unei asistențe permanente. Voința lor liberă, capacitatea de hotărâre e ajutată de lumina harului dumnezeiesc, ca să aleagă întotdeauna binele, să nu apuce pe căi greșite, de pe care drumul de întoarcere e, după aceea, greu și anevoios. Parafrazând un alt criteriu al Mântuitorului: „Ce vrei să-ți faci ție oamenii, aceea fă-le și tu lor”, este tot atât de valabil și: „Ce vrei să-ți faci ție Dumnezeu, fă tu oamenilor”.

Despre cum trebuie făcută adevărata rugăciune, Mântuitorul propovăduiește așa: „Tu însă, când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție”. Și mai departe: „Când vă rugați, nu spuneți multe ca păgânii, că ei cred că în multa lor vorbărie vor fi ascultați. Deci nu vă asemenați lor, că știe Tatăl vostru cele de care aveți trebuință, mai înainte ca să cereți voi de la El” (Matei 6, 6-8). Dumnezeu vrea doar să vadă încotro înclină voința, încotro înclină alegerea noastră.

Rugăciunea presupune, așadar, îndeplinirea unor condiții, intrarea într-o anumită stare. În starea de rugăciune. Rugăciunea rezolvă situații de viață. Motivează bucuria în locul întristării care, altfel, rămâne fără leac. Face din om conștiința cosmosului, pe care îl populează cu lumini care îi dau acestuia consistența și îl fac să fie rațional și cald, ca o haină de frumusețe și de sens, care îl îmbracă pe om, nu care îl dezbracă și îl așează în fața neantului, dezarmat și pustiu...

(Fragment din învățăturile lui IPS Antonie Plămădeală)

Portretul lui Iuda cel modern

Iubiții mei fii sufletești,
Din nefericire, Iuda nu e doar personajul unui anume moment istoric, ci și un personaj al istoriei de după el, multiplicat peste tot, la scară planetară, în ipostaza sărutării care acoperă trădarea.

Printre noi, cei ce beneficiem de civilizație, de cultură, de progres științific, de libertate, de bunurile pământului și de harurile cerului, printre noi se instaurază, încetul cu încetul, un duh perfid care răstoarnă valorile și pervertește limbajul. Anormalul devine normal, viciul devine virtute, minciuna devine adevăr, furtul inteligent devine profesie onorabilă, sodomia se cheamă orientare comportamentală, cuvinte nobile precum prietenie, prieten, prietenă se degradează în conotații dubioase, pervertirea tinereții se intitulează program de sănătate antiSIDA, destrămarea familiei se numește planificare familială, crimele ingineriei genetice se fac în numele vindecărilor miraculoase, prostituția se legitimează prin libertatea femeii de a face ce vrea cu propriul ei trup, proxenetismul se reclamă de meditația transcendentă, sărăcirea spiritului devine globalizare, invadarea unei țări se cheamă război preventiv, terorismul își reclamă valențe divine, înfeudarea economică se numește credit bancar, pomana politică devine act de caritate. Și multe altele.

Iuda se plimbă nestingherit prin societate, prin istoria omenirii, dar și prin creștinătate. Isprava lui cea mai mare este aceea că, dintr-o singură Biserică, a făcut mai multe. Din mai

multe a făcut o puzderie. Și continuă s-o facă, prin ceea ce îi este propriu: lăcomie, invidie, orgoliu. Se adaptează ușor, și-a rafinat metodele. Lucrează la lumina nopții și comunică prin unde herțiene. E un iscusit importator de religie, oferind-o concurențial pe piața bunurilor de consum. Altfel, e un ecumenist convins. Când nu lucrează pe furie, te invită la dialog frățesc. Dacă-l refuzi sau dacă te aperi, te pomenești intolerant, conservator, fundamentalist, retrograd.

Cunoaște bine Biblia, are studii universitare, vorbește câteva limbi străine. El știe că Iscarioteanul era unul din cei doisprezece care au ascultat și memorat învățătura lui Iisus. Dacă ar fi avut curăție și talent, putea să scrie o

Evangelhie tot atât de bogată ca a lui Matei.

A scris-o postum, în cheia sărutării perverse. Iuda e un excelent teolog, așa cum este și patronul său din Qarantania, care îi oferea lui Iisus citate din Scriptură.

Iuda e tot atât de zelos printre ai săi, de vreme ce instinctul dezbinării îl mobilizează peste tot, oriunde s-ar afla. Partenerul trebuie mai întâi sedus, dominat și numai după aceea nimicit. Iuda își abordează semenul cu grația cobrei care, întâlnind o viperă în junglă, o invită la un dans aerian, fascinant, amețitor, pe durata căruia își calculează cu precizie secunda mușcăturii mortale. Iuda e un maestru al crimei perfecte.

† IPS Bartolomeu Anania

Destine unite la Bichișciaba

Ágnes Szaszák și Zoltán Martin s-au căsătorit religios, sâmbătă, 29 mai, după-masă la Biserica Ortodoxă Română din Bichișciaba, în prezența a peste o sută de nuntași. La ceremonia celebrată de părințele Teodor Marc, mirii au fost însoțiți în fața altarului de nașii Edina Martin și Sándor Petrina.

A.B.

Trupa „Prezent” i-a cucerit pe copiii de la școala din Jula

Luni, 31 mai, sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Jula a găzduit concertul Trupei de Percuționiști „Prezent” de la Liceul de Artă „Sabin Drăgoi” din Arad. Trupa „Prezent” a concertat tinerilor de la școala generală și liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula cu sprijinul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Arad, a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și a Autogovernării Românești din Bichiș, cu ocazia „Săptămânii elevilor”, care s-a desfășurat zilele acestea în instituția românească și, totodată, a fost și un cadou de Ziua Copilului.

A fost un concert care a reușit să ridice în picioare sala plină de elevi și profesori. Profesorul de percuție al Liceului „Sabin Drăgoi” din Arad, Mario Florescu, a venit la Jula cu trupa „Prezent” în care cântă

alături de soția sa Lucia și fiul său, Alex, și Cristian Petica, Radu Rotaru, Admin Bocșa și Bogdan Nica.

Absolvent al Academiei de Muzică din Cluj, Mario Florescu este un percuționist cu mare experiență, căpătâie în urma colaborării cu numeroase formații, cu stiluri și genuri muzicale diferite. Cititorii revistei noastre îl cunosc ca membru al grupului rock „Locatarii”, care nu demult a concertat la Jula. Despre activitatea trupei am aflat de la conducătorul trupei următoarele:

– Trupa „Prezent” am înființat-o în anul 2001. Fiind student la Cluj, după facultate ne-am stabilit în Arad, într-o localitate în care nu prea se întâmpla mare lucru. Nu erau instrumente de percuție, copiii nu știau despre ce e vorba. Genul acesta de activitate l-am făcut și la Cluj, așa că am

hotărât să fac același lucru și cu copiii din Arad pentru că și ei merită și mă bucur cu ei de un succes destul de mare. Avem de cântat, mergem și în Germania, în Ungaria am fost de multe ori, am mai cântat și aici la Jula și la Pécs, unde vom mai merge o dată și anul acesta, și la Luxemburg, în România avem multe concerte și este o activitate care le place mult copiilor. Pe lângă faptul că ei au mult de studiat la instrumentele de percuție pentru olimpiadă, pentru școală în general, iar ce fac ei în ansamblul de percuție e extrașcolar, le place și mă bucur că avem mare succes cu formația. Am în jur de 11 copii care fac percuție, dar din păcate nu pot să-i iau pe toți în deplasări. Acești tineri pe care i-ați ascultat azi pe scenă toți au premii naționale și internaționale. Pentru cei care au rămas acasă, bătaia e destul de mare, dar mă bucur că se stimulează unul pe altul și la studiu și vor să cânte cât mai mult și să facă treabă bună.

– Concertul de azi a fost extraordinar. Copiilor le-a plăcut, s-a și dovedit acest lucru. Cred că au fost azi aici mulți copii care nu au mai văzut atâtea instrumente de percuție laolaltă, maribă, vibrafon, o sumedenie de tobe, nuci, tigăi, etc. Care vă este instrumentul preferat?

– Nu pot să vă zic. Instrumentul preferat pentru copii normal că sunt tobele. Dar toate instrumentele sunt frumoase, e ca într-o echipă de fotbal, dacă pierdem, pierdem toți, iar dacă câștigăm, câștigăm toți.

– Nu demult v-am ascultat tot aici la Jula cântând în formația „Locatarii”. Cât de des vă întâlniți cu aceștia?

– Ieri am avut un concert rock cu „Locatarii” la Arad și iar am avut un succes culminant. Sperăm să mai avem încă multe ocazii să cântăm la Jula, pentru că am găsit aici un public doritor și se întâmplă lucruri frumoase dacă avem cultură și reușim să o transmitem. Acesta-i cel mai important lucru.

Anca Butar

Fotografi români premiați la Jula

Fotografia lui Matei Repisky

În cadrul manifestării „Zilele elevilor Erkel” din Jula s-a desfășurat concursul de fotografii pentru amatori. Vineri, 28 mai, la Casa de Cultură „Erkel Ferenc” din Jula a avut loc aprecierea fotografiilor de către *Durkó Károly*, directorul Galeriei KöröspArt din Jula. Doi elevi ai Liceului „N. Bălcescu” din Jula au fost premiați: *Matei Repisky*, (cl. XI/B) a ajuns pe locul I, iar *Nathan Demény* (cl. XI/B) a câștigat locul III.

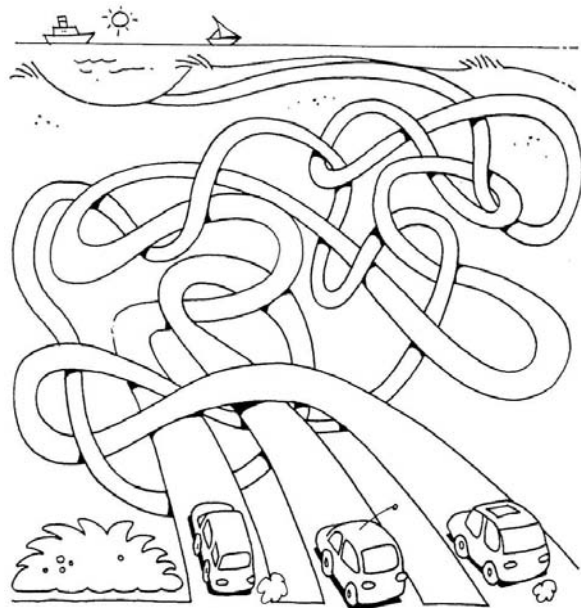
A.C.

Fotografia lui Nathan Demény

REBUS

Care mașină merge la mare?

Burse pentru tinerii români din afara României

Statul român acordă pentru etnicii români din Republica Moldova, Republica Albania, Republica Bulgaria, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Ucraina, Republica Ungară, precum și pentru cetățenii de origine etnică română cu domiciliul stabil în străinătate burse de studii care urmează a fi atribuite, prin respectarea priorității a criteriului calității pentru anul de învățământ 2010/2011. Înscrierea candidaților la concursul de ocupare a locurilor subvenționate de la buget (cu bursă/

fără bursă) se va face prin preselecția candidaților pentru studii preuniversitare și universitare de licență, respectiv prin concurs pentru studii de masterat, rezidențiat și doctorat, pe baza dosarului de înscriere.

Aceste documente vor fi vizate de ambasadele sau misiunile diplomatice ale României din țările respective. Preselecția pentru cetățenii de origine etnică română din străinătate se face prin interviu cu candidatul și verificarea dosarului de înscriere de către

Comisia mixtă MAE – MECS – DRP, la sediile misiunilor diplomatice ale României din țările de origine ale candidaților. Misiunile diplomatice ale României din țările învecinate (cu excepția Albaniei, Bulgariei, Macedoniei, Serbiei) preiau – verifică – transmit pe canale diplomatice, până la data de 20 iulie a.c., dosarele candidaților de origine etnică română. Cererea de înscriere la concurs în învățământul de stat din România poate fi accesat la www.dprp.gov.ro.

A.C.

Înmânarea premiilor OKTV

Pe 28 mai, la Liceul „Móricz Zsigmond” din capitală au fost înmânate premiile pentru elevii participanți la olimpiada OKTV din anul școlar 2009/2010. La această festivitate au luat parte la 37 de categorii 108 de liceeni, care au ajuns pe primele trei locuri. Evenimentul a fost deschis de către *Bakonyi László*, președintele Oficiului de Învățământ, care a înmănat premiile tinerilor talentați. De la Liceul „N. Bălcescu” din Jula au fost premiate trei eleve:

Emese Boda – locul I, *Nora Rocsin* – locul II și *Agneta Petrușan* – locul III. Elevele

au fost însoțite de profesoara de română *Elena Olteanu*.

A.C.

Elevi julani la festivalul de la Kaposvár

Artiști, orchestre amatoare și profesioniști din județul Somogy s-au adunat în perioada 27–29 mai la Kaposvár, pentru a sărbători evenimentul „Kaposvár, orașul pictorilor”, care în anul acesta a ajuns la cea de-a zecea ediție. La festivalul de trei zile, la invitația Asociației de prietenie maghiaro-română din Kaposvár,

au luat parte și patru perechi de dansatori ai echipei de dansuri populare a Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Tinerii au dansat în cortul montat din centrul orașului, grupul julan fiind coordonat de profesoara *Ildikó Ruja Pilan* și însoțit de directoarea *Maria Gurzau Czeplédi* și de profesoara *Vera Cser*. A.C.

„Moștenirea bunicilor” de la Otlaca prezentată bistrițenilor

Am pornit de la Otlaca peste 20 de otlăcani. La Salva am avut o primire fantastică din partea Asociației „Image Concept” și din partea Primăriei Salva. După pregătirea expoziției pentru a doua zi, am fost invitați cu toții la o cină festivă, unde *Virginica Linul*, cântăreață, meșter popular și secretara asociației, ne-a cântat cântece populare românești.

Duminică, de Rusalii, am participat cu toții la slujbă, sus la Mănăstirea Salva, iar după-masă de la ora 13.00, la Căminul Cultural a fost deschisă expoziția noastră, care a avut un real succes. Am avut aproximativ șase sute de vizitatori.

După inaugurarea expoziției a avut loc un program cultural. Primărița comunei Salva *Claudia Andron*, care este și președinta Asociației „Image Concept”, s-a îmbrăcat și ea în costum popular pentru a primi delegația din Ungaria și ne-a oferit diplome pentru eforturile pe care le facem pentru păstrarea tradițiilor. Am fost însoțiți la Salva și de primarul nostru *Gheorghe Șimonca*. La rândul său, acesta a primit din partea

O delegație din satul Otlaca-Pustă, în zilele de 22–24 mai, am fost oaspeții localității Salva, județul Bistrița. Într-o acțiune comună a asociațiilor „Image Concept” Salva și „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă, duminică, chiar în ziua de Rusalii, după ce am participat la slujba religioasă de la Mănăstirea Salva a fost inaugurată expoziția „Moștenirea de la bunici la Otlaca-Pustă”, în care au fost expuse obiecte tradiționale și costume populare folosite de-a lungul anilor de bunicii și străbunicii noștri români.

primarului din Salva un costum popular românesc specific zonei, cusut de meșterul popular *Virginia Linul*, pe care l-a îmbrăcat imediat, lansându-i-se totodată provocarea de a-l purta, măcar o dată, în Parlamentul de la Budapesta.

În continuare, copiii de la școala din Salva au pregătit un spectacol artistic

în care pe lângă jocurile populare românești au pus în scenă și câteva din poveștile scrise de *Mihai Purdi* din Otlaca, scenetele care au fost jucate și la concursul de povești care a avut loc nu demult la Otlaca.

Trebuie să menționez că de fiecare dată când mergem la prietenii noștri din Salva sunt foarte emoțio-

nați. Suntem primiți cu atât de multă prietenie și copiii de acolo întotdeauna îmi aduc lacrimi în ochi când îi văd cu câtă mândrie poartă costumul popular, și ce legați sunt de tradițiile și obiceiurile lor. În schimburile culturale pe care le au asociațiile noastre am învățat multe, și ei ne-au dat puterea și argumentele că

trebuie să mergem mai departe, și să insistăm în conservarea și păstrarea tradițiilor și obiceiurilor românești. Sper că această colaborare a noastră va merge mai departe mult timp. Avem foarte multe lucruri de făcut împreună și mă bucur de susținerea pe care o avem din partea asociației prietene „Image Concept” și a Primăriei Salva.

Excursia la Salva am realizat-o cu fonduri obținute printr-un proiect de la Fondul Național Civil. Cu ajutorul aceluiași proiect, ne-am dus la Salva cu un catalog de expoziție, care a apărut recent în îngrijirea Editurii NOI din Iula, și care cuprinde o scurtă introducere despre expoziția noastră și despre nostalgia trecutului, precum și imagini despre sala de expoziție de la Otlaca-Pustă și despre satul nostru. Doresc ca și pe această cale să le mulțumesc încă odată gazdelor noastre de la Salva pentru prietenia și dragostea cu care ne-au primit și îi așteptăm oricând la noi, în sateleul nostru Otlaca-Pustă.

Eva Bocsor Karancsi,
președinta Asociației „Mihai Purdi”

Recenzia unui catalog de expoziție

Publicația „Moștenire de la bunici la Otlaca-Pustă” a ieșit recent de sub lumina tiparului. Catalogul a fost tipărit de către Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca, cu un sprijin de la Fondul Na-

țional Civil, în îngrijirea Editurii NOI din Iula. Catalogul conține 24 de pagini și cuprinde o diversitate de imagini despre obiectele și lucrurile care alcătuiesc sala de expoziție a românilor din Otlaca, precum și imagini despre biserică. Răsfoind catalogul, în primele două file publicația conține o introducere bilingvă, în limbile română și maghiară, intitulată „Nostalgia trecutului” despre scopul expoziției și despre „moștenirea” păstrată în cele două săli de expoziție de la casa parohială din mica localitate bichișeană. Redactorul catalogului este *Eva Bocsor Karancsi*, președinta asociației „Mihai Purdi” din Otlaca. A.B.

Salonta în secolul XX

Endre Danielisz este un vechi colaborator al „Foii românești”, care decenii la rând a trimis informații, studii și portrete de dincolo de frontieră, mai ales din Salonta. Însușit profesor și animator cultural ținuse la curent cititorii presei românești din Ungaria, iar din când în când i-a surprins și cu câte-o broșură sau culegere de studii în ambele limbi. Pasionat cercetător și istoric local, probabil că dânsul este cel mai temeinic cunosător al trecutului și prezentului din orașelului de câmpie de dincolo de frontieră.

După ce adunase noian de date, cifre, statistici și biografii, profesorul *Danielisz* s-a apucat de întocmirea, în limba maghiară, a unei cronici a orașelului din secolul XX. Recent a apărut și versiunea românească, tradusă de *Irén-Gizella Lada*, *Irina Rugină* și *Maria-Barbara Vereș*.

Primele capitole fac o retrospectivă istorică asupra dezvoltării Salontei dintr-un modest târg bihorean într-un orașel de câmpie în care dezvoltarea comerțului, a meșteșugului și a burgheziei a adus dezvoltarea economică specifică începutului de veac XX. Apogeul nu este de durată, declinul pare ireversibil. Dar perspectiva autorului oferă raze de speranță, bazate pe raționamentul lucid al istoricului, care pune în

cumpănă poziționările pozitive, șansele categorice care pot și trebuie valorificate pentru viitor.

Pentru cititorul mai puțin inițiat în viața culturală și spirituală a orașului, capitolul care înșiră scurtele biografii ale personalităților care s-au născut sau care au activat la Salonta este mai mult decât informativ. Căci acest capitol conturează temelia pe care s-a putut baza pe vremuri dezvoltarea orașului: scriitori, dramaturgi, ziariști, arhitecți, care au dat ținută, însemnătate, strălucire cultural-intelectuală acestui orașel. Etalarea acestor nume denotă, ce considerabil centru cultural fusese pe vremuri Salonta. Cititorul rămâne impresionat de mulțimea acestor personalități, năzuind ca această bogăție spirituală să se reverse și asupra deceniilor și veacurilor următoare.

E. Illyés

Puteți să ne trimiteți fotografiile, părerile sau sugestiile Dvs. pe adresa: foaia@foaia.hu

Seghedinul se prezintă... (1) Redacția în limba română a TV

(Urmare în pag. a 5-a)

– Sper să nu fiu acuzat de lipsă de modestie, dar echipa „Ecranului nostru” este unul dintre foarte puținele ateliere românești din țară care, prin realizările sale, este competitiv chiar și peste hotare. Filmele noastre, totuși, nu ne satisfac întru totul sentimentul succesului. Motivul este simplu: condițiile noastre de lucru nu sunt optime, prin urmare când terminăm un film, par și blestematele întrebări: cum ieșea dacă mai aveam o altă cameră sau mai multe zile de filmare sau încă o zi la montaj?

Eșecul? Din acest punct de vedere fiecare film și emisiune este un eșec, deoarece când le revedem, suntem tentați să observăm în primul rând ceea ce se putea face mai bine. Nici unul dintre noi nu este un tip care să creadă că ceea ce a realizat este perfect. Dar adevăratul eșec este unul obiectiv: se întâmplă tot mai des să întâlnim interlocutori care nu mai știu să ne vorbească în limba maternă...

– *Activitatea dumneavoastră pe planul culturii*

și al limbii române se limitează la orele de muncă? Ce legături aveți cu restul comunității?

– Suntem parte integrantă a comunității. În timpul nostru liber participăm la evenimentele românești din oraș, iar la multe dintre acestea suntem și organizatori.

– *E important ca această redacție de minoritate să lucreze mai departe? Cum vedeți viitorul ei peste 20 de ani?*

– Pentru noi este important să funcționăm, atâta timp cât mai avem ceva de spus și teme pe care încă nu le-am abordat. Îmi este greu să vorbesc despre ceea ce va fi peste 20 de ani, pentru că acum nu văd nici ceea ce ne așteaptă peste două luni. Pot să spun că redacția parcurge una dintre cele mai dificile perioade ale istoriei sale. Din cauza crizei avem doar posibilități minime de mișcare. Dar cred că acest lucru se vede și pe micul ecran. La ora actuală, bugetul nostru nu ne permite mai nimic. Îi înțelegem și ne cerem scuze de la cei pe care, în ultima vreme, i-am neglijat.

Anca Butar

Succesul unui spectacol care reînvie vraja Micului Paris

Vineri, 28 mai, pe scena Palatului Artelor din Budapesta a avut loc spectacolul Bucharest Tango susținut de solista româncă Oana Cătălina Chițu și formația sa alcătuită din șapte virtuozii instrumentiști originari din Republica Moldova, Serbia, Bulgaria, Grecia, Rusia și stabiliți în Germania.

Oana Cătălina Chițu s-a născut și a crescut la Humulești, în plaiul „Amintirilor din copilărie” ale marelui povestitor Ion Creangă și, așa cum ea însăși a mărturisit, printr-o întâmplare a destinului a ajuns la Berlin, în 1991, unde trăiește și astăzi împreună cu familia sa. Cariera la Berlin a început printr-un proiect de muzică balcanică din România, Bulgaria, Serbia, Grecia și Ungaria cu virtuozii din regiunea balcanică. În anul 2007, proiectul Oanei de a realiza la Berlin un concert-spectacol cu un repertoriu alcătuit din cântecele Bucureștiului interbelic a câștigat o finanțare în cadrul Programului Cântemir al Institutului Cultural Român și așa s-a născut „Bukarester Tango”. Oana Chițu a susținut în toamna aceluiași an o serie de reprezentări la Werkstatt der Kulturen – renumit complex cultural din Berlin și a editat un prim CD cu înregistrarea live a concertului.

Concertul susținut vineri

la Palatul Artelor a făcut parte dintr-un turneu care a început la Praga, a continuat la Viena și s-a încheiat la Budapesta. Talentul Oanei Cătălina Chițu și repertoriul extraordinar au dat spectacolului un farmec irezistibil. Slagărele Bucureștiului interbelic: *Pe boltă când apare luna, Sub balcon eu ți-am cântat o serenadă, Mână birjar, Dă-mi gurița să-ți sărut, Vrei să ne-ntâlnim sâmbătă seara*, au încântat și antrenat publicul din Sala Festival a Palatului Artelor. Un farmec aparte l-au avut cântecele din repertoriul Mariei Tănase culminând cu tulburătorul „Cine iubește și lasă”. La Budapesta, spectacolul Bucharest Tango a avut un public numeros și foarte receptiv, care a răsplătit-o

cu aplauze nu numai pe solista româncă, dar și pe fiecare virtuoz instrumentist în parte. Prin aplauzele frenetice ale publicului, Oana Chițu și membrii formației sale au fost rechemăți pe scenă de două ori. Spre marea bucurie și satisfacție a publicului, fiecare instrumentist a susținut un mic recital. Astfel, *Dejan Javonovic* la acordeon, *Anton Slavic* la vioară, *Valeriu Cașcaval* la țambal, *Alexej Wagner* la chitară și *Dimitris Cristides* percuție. Iată cum acest spectacol și talentul interpreților a reînviat pe scena budapestană Micul Paris de altădată, Bucureștiul interbelic, și a împlinit visul unei românce care trăiește departe de meleagurile natale. Gabriela Enea Elekes

INSTITUTUL „FRAȚII GOLESCU”
PENTRU RELAȚII CU ROMÂNII DIN STRĂINĂTATE
și
CLUBUL ȚĂRANULUI
prezintă

ROMÂNII DIN VECINĂTATEA IMEDIATĂ VII

UNGARIA

14 - 27 iunie 2010

FOTOGRAFII DIN ARHIVA REDACȚIEI

“FOAIA ROMÂNEASCĂ” (JULA)

Proiectul “Românii din vecinătatea imediată” este susținut de: Fundația Națională pt. Români de Pretutindeni, Forumul Internațional al Jurnaliștilor Români, Organizația Studenților Basarabeni București, Asociația Onoare și Patrie, Clubul Maramureșenilor din Dreapta Tisei.

Parteneri Media: Romanian Global News, basarabeni.ro, Familia Română.

Fonduri pentru bisericile ortodoxe române din Ungaria

Pe 27 mai, la Budapesta s-au întrunit în ședință membrii Curatorului Fundației Publice pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria. În prima parte a întâlnirii, au fost acceptate rapoartele bugetului și activităților din 2009, s-a ținut un raport despre activitatea din anul trecut a biroului fundației publice și au fost prezentate experiențele de monitorizare desfășurate în anul 2009.

În privința finanțării programelor religioase ale minorităților, 20 de proiecte au fost susținute de

curatoriu cu o sumă de 1.999.998 forinți.

Românii din Ungaria au obținut fonduri pentru cinci proiecte.

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a câștigat 500 de mii de forinți pentru patru programe: sărbătoarea hramului Bisericii Ortodoxe din Otla-ca-Pustă (100.000), Zile culturale la Julia (150.000), sărbătoarea hramului Catedralei Sf. Nicolae din Julia (150.000), Tabără religioa-

să (100.000). Tot pentru sărbătorirea hramului bisericii va primi 71.428 forinți și biserica ortodoxă din Chitighaz.

La ședință s-a mai anunțat publicarea a două noi concursuri: editare de publicații în limba maternă și bilingve, lărgirea colecției publice în limba maternă. (Detalii despre acestea vezi în știrea „Noi concursuri la Fundația Publică pentru Minorități”, în pagina a 4-a.) R.P.

www.mnekk.hu

Proprietari mari de pământ din rândul românilor din Chitighaz

Compromisul din 1867 a adus mari schimbări în proprietatea de pământ și în starea țărănimii din țară. Schimbări însemnate s-au produs și în rândurile țăranilor din Chitighaz. S-a

format o pătură de proprietari de pământ înstăriți, care cu timpul și-au mărit moșiile, unii chiar aveau în posesie 100–200 de holde de pământ. Aceste familii se străduiau să-și sporească averea și să țină împreună familia. Membrii acestor familii plăteau cel mai mult impozit, pentru aceea că „viriliști” au primit loc în conducerea comunei. Aceste familii s-au străduit ca să-și învețe copiii, ba chiar să aibă și diplomă, unii devenind juriști. Prin obținerea tradițiilor vechi au rămas apropiați de obiceiurile țărănești, dar în relațiile sociale s-au deosebit, s-au îndepărtat de ei. Acestea au avut însemne în arhitectura caselor, a mobilierelor, a portului, a comportării, a căsătoriilor.

Prin prezentarea fotografiilor alăturate vedem cele spuse despre aceste familii.

Familia lui Ioan Demetriu Stan (a lu Tompa) și din partea mamei familia a fost Hodăjeu (a lui Ițicaș).

Ioan Demetriu Stan se trage dintr-o familie străveche din Chitighaz, s-a născut în 1888. Clasele primare le-a absolvit la Chitighaz, iar liceul în orașul Bichiș. Lângă tatăl său a înșușit cunoștințele de agricultură. În 1916 a devenit econom autonom, a primit de la tatăl său administrația moșiei, cca. 200 de holde. A cultivat cereale, porumb, grâu, dar în mai mare parte s-a ocupat cu creșterea porcilor, avea îngrășătorie de porci. Cele mai mari venituri le-a realizat din activitatea aceasta. Pe lângă munca aceasta a luat parte în conducerea satului, ca virilist, fiindcă a fost a treia persoană din sat care a plătit cel mai mult impozit. A întreținut legături bune, prietenești, cu contele Almásy.

În 1926, la spitalul din Jula a trecut printr-o operație reușită, totuși dintr-o neatenție peste câteva zile a decedat pe neașteptate, la

după 2–3 ani au împărțit bunurile materiale înființând gospodării aparte.

Văduva lui Ioan Demetriu Stan, după 1930 a dis-

vârsta de doar 38 de ani. După moartea capului familiei, pe o scurtă durată au condus încă împreună moșia, gospodăria, dar

pus de 109 holde de pământ până la naționalizarea moșiilor. Aceste informații le-am primit în urmă cu câțiva ani de la nepoata Valeria Stan Tărian.

Cealaltă familie cu moșii întinse a fost a lui Vasile Gros (a lu Părăscoi). În le-

gătură cu supranumele lui trebuie să amintim că el a moștenit-o de la familia mamei sale, fiindcă a fost mai înstărită și cu cinstă mai mare, și nu al tatălui cum era datina.

A gospodărit pe 138 de holde de pământ continuând agricultura intensivă, cultivând cereale, mai ales grâu și porumb. Casa era construită din cărămidă, pe frontul dinspre stradă cu trei camere și o poartă arcuită.

Nivelul agriculturii, productivității pământurilor românilor din Chitighaz dovedește și un contract pentru achiziționarea cantităților mari de cereale la care a fost nevoie de comisar. Pentru munca aceasta a fost îndreptățit Gheorghe Șimonca, în

1942, luând funcția de la tatăl său.

Pe vremuri, românii din Chitighaz au fost recunoscuți în cercurile societăților economice, ajungând într-o sferă de activitate a oamenilor de afaceri.

Maria Sarca Zombai

Prințul Charles are 8 case în România

Moștenitorul coroanei britanice e fascinat de peisajele sălbatice românești și ori de câte ori vine în România își mai cumpără câte o casuță sau vreun conac, într-un sat izolat de lume. Astfel, Prințul Charles a ajuns să dețină opt proprietăți risipite prin toată România.

În satul brașovean Viscri, prințul și-a achiziționat, în 2006, o casuță veche. Fostă proprietate a unei familii de sași, locuința a fost construită în 1758. Pentru ea, Charles a scos din buzunar 15.000 de euro, iar acum este vecin cu o importantă comunitate de țigani, care s-au așezat pe unde au nimerit, în imobilele părăsite de sași. Intenția moștenitorului coroanei britanice era ca, în câțiva ani, Viscri să devină un punct important al turismului internațional.

La prima lui vizită în România, în 1993, Prințul Charles i-au căzut ochii pe conacul Apafi, din localitatea sibiană Mălâncrav. Pentru că imobilul era în proprietatea statului, nu l-a putut cumpăra. După ce conacul a fost revendicat de comunitatea luterană, prințul a reușit, în 2002, să-l cumpere cu 5.000 de lire sterline.

În renovarea lui a investit însă aproape 100.000 de lire sterline, pentru că imobilul era o ruină. Interiorul a fost complet schimbat cu ajutorul unor specialiști

străini, care au exclus din decor obiectele electrocasnice, televizoarele și orice urmă de tehnologie. Designul are un aer vechi, specialiștii păstrând, de exemplu, soba de teracotă a primilor proprietari.

Charles mai deține două proprietăți în satul Valea Zălanului, Covasna, potrivit primarului din localitate. Una e o casă de veche de 100 de ani, pe care prințul a renovat-o complet. În apropiere se află și o casuță pentru oaspeți, care îi aparține tot prințului.

Arată ca niște cocioabe părăsite, n-au curent electric și mobilierul e cât se poate de simplu: un pat din scânduri, o sobă și o masă. Asta nu l-a împiedicat pe Prințul Charles să-și cumpere, în 2003, în localitatea maramureșeană Breb, patru case construite în stil tradițional. Mai mult, niște rude cu sânge albastru au venit, în 2008, să viziteze casele din Breb și au locuit o săptămână acolo, la lumina lumânării. Micile proprietăți

sunt îngrijite de atunci de către o săteancă.

Satul mureșean de sași Saschiz, aflat la câțiva kilometri de Sighișoara, este destinația preferată a prințului, el vizitându-l ori de câte ori ajunge în România. Localitatea, de o frumusețe deosebită, face parte, aproape în întregime, din patrimoniul UNESCO.

Fascinat parcă de „inima” țării, se pare că Charles are în plan o nouă reședință, de data asta în Covasna. La o vizită în Micșoara, a descoperit un loc complet izolat, aflat la 20 de kilometri de cel mai apropiat sat, știută fiind preferința prințului pentru zonele retrase.

Prințul moștenitor al tronului Marii Britanii are o avere frumoasă, mai ales datorită numeroaselor proprietăți pe care le deține în multe părți ale lumii. În total, în posesia sa ar fi 54.521 de hectare de teren, pe o mare parte din acestea aflându-se proprietăți de importanță istorică, cu o valoare colosală.

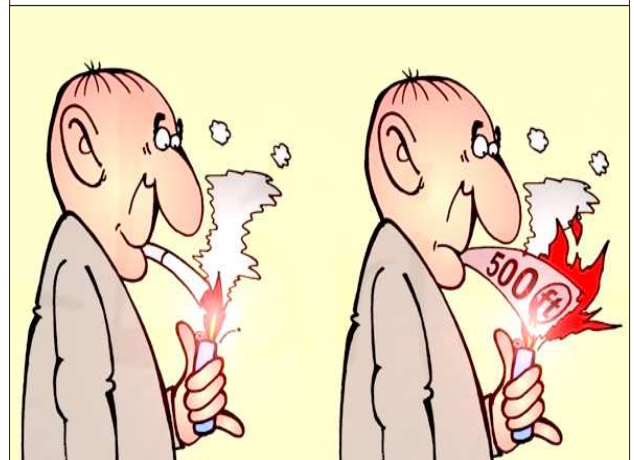
Conform ultimelor estimări făcute de site-uri precum forbes.com, averea Prințului Charles, cu tot cu conturi, ajunge în prezent la 647 de milioane de lire sterline (767.300.000 de euro). Anual, veniturile prințului se ridică la 15 milioane de lire sterline (17.800.000 de euro), provenite din investiții și din diverse tranzacții.

Cercetătorii din Rusia au inventat atomul artificial

Un cip supraconductibil, care poate avea rol de atom artificial, a fost creat de cercetătorii ruși de la Institutul de Fizică „P.N.Lebedev” din cadrul Academiei de Științe din Federația Rusă, în colaborare cu omologii lor niponi. Ca urmare, omul poate exploata energia acestui atom și poate crea energie, diferită de cea creată pe cale naturală de atomii enumerați în tabelul lui Mendeleev. Spre deosebire de atomii obișnuiți, cei artificiali pot fi creați pe cip cu caracteristicile pe care le dorim, deja indicate, a declarat unul dintre autorii invenției, cercetător la Institutul de Fizică din Federația Rusă, Iuri Pașkin. Din cauza dimensiunilor mari, comparativ cu atomii obișnuiți care sunt de dimensiuni mai mici, atomii artificiali sunt mult mai puternici și interacționează

cu radiația electromagnetică. Ca urmare, un astfel de atom poate fi folosit pe post de mecanism tehnic de exemplu la generatorul cuantic. Prototipul acestui aparat, creat de specialiștii Institutului de Fizică (FIAN) și Corporația Nippon Electric Corporation (NEC), reprezintă o peliculă cu o structură metalică pe un cip obișnuit pe bază de siliciu. El este compus din diferite componente, liniile de unde atmosferice, care induc și alimentează, un rezonator cu o structură insulară supraconductoare, care are niște intervale nanometrice și anume această structură insulară are rol de atom artificial. „Invenția va fi de foarte mare folos pentru știință, este suficient să spun că pe baza unui astfel de atom va fi creat un laser cu regim nelimitat de generator de linie”, a declarat Iuri Pașkin.

U M O R

S u d o k u

	7		5	9		2	6	
		2		1			7	
8	9				7	4		
	6		8		3		1	
	3			6		5		7
5	2				1		4	
3	4		2	8		1	9	
				4		3	5	
9	8				6			

(Rezolvare în numărul următor.)

100 suporteri

Arbitri: Erdős M., Petrovski Gy., D. Cozma
Chitighaz: Takács – Nagy I. Resetár Z. Mihók D.,
Balázs Gy.–Robert Marc, Kopács Zs., Erdei I.,
Arpad Gros, Iosif Pop, Kajári L.
Rezerve: Kiu T., Palacsik T.
Antrenor: Mikulás Mihály

Victorie grea la Chitighaz

Chitighaz–Kaszaper 2-1 (0-1)

M.M.: – Din două motive am dori să câștigăm meciul de azi: pe de o parte în cinstea răposatului Matuszka Ferenc, care a fost asistentul echipei și prieten bun cu toată echipa. Acesta a murit de tânăr, la vârsta de doar 46 ani. În mormântarea lui va fi în 4 iunie, vineri. Pe de altă parte, dorim să încheiem meciurile de acasă cu victorie.

Înainte de meci a fost o mică serbare, la care Tóth Márton, membrul prezidiului Uniunii Județene de Fot-

bal și primărita comunei Maria Kalcsó au rostit cuvinte de apreciere pentru echipă și au înmănat cupa, diploma și medaliile de bronz pentru calificarea pe locul 3 în divizia Județ II.

Gazdele s-au ținut de cuvânt și din primul minut au atacat din toate forțele, au și avut câteva ocazii, dar nu prea periculoase. În minutul 13, aproape că s-a oprit inima în fiecare jucător și suporteri chitighăzean, pentru că Béres Árpád s-a băgat în careul de 16 metri a gazdelor și de la 11 metri a șutat spre poartă marcând golul oas-

peților (0-1). În minutul 42, tot Erdei a primejduit poarta oaspeților, din păcate, fără gol.

Minutul 43: jucătorii din Kaszaper au condus un contraatac din care a rezultat o ocazie mare, dar norocul a fost de partea chitighăzenilor, pentru că nici de data aceasta nu au marcat gol.

Meciul a fost foarte emoționant, fiecare echipă a avut ocazii nenumărate și mari.

Min. 78: Benyoda, fundașul oaspeților a atins balonul cu mâna. Penalti.

Cu mare siguranță și eleganță, Iosif Pop a marcat golul de egalare a gazdelor (1-1).

Min. 82: Tot I. Pop a marcat de la 8 metri și golul care a însemnat victoria gazdelor, onoarea în fața răposatului și mulțumirea tuturor care au ajutat echipa și în sezonul acesta (2-1).

M.M.: – Cine a fost la derbiul de azi a putut vedea cum a jucat echipa în întregul sezon. Am văzut un joc cu mult elan, jucători cu o mișcare greoaie, jucători dormind, acțiuni minunate, goluri după care ne vine să plângem, un derbi emoționant și, în fine, o victorie după care putem să sărbătorim liniștiți. Asta e echipa noastră.

R. Marc: – Îmi place mult să joc la Chitighaz. Avem o echipă destul de bună numai că nu întotdeauna reușesc așa derbiurile cum ne-am dori noi. Azi am avut și puțin noroc. MIC

Supermaraton Bichișciaba–Arad–Bichișciaba

Pentru a 13-a oară s-a desfășurat la sfârșitul săptămânii trecute Supermaratonul internațional Bichișciaba–Arad–Bichișciaba. În zilele de 29–30 mai, Direcția de Dezvoltare și Asistență Comunitară din Arad și Clubul Athletic Buda-Cash din Ungaria a organizat întrecerea sportivă pe categoriile alergare individuală și de ștafetă, atât feminin, cât și masculin, cros de ciclism și patine cu roțile.

În prima zi traseul și punctele de schimbare a ștafetelor au fost: start din fața Primăriei din Bichișciaba – Csanádapáca – Tót-

komlós – Mezőhegyes – Turnu – sosire în fața Primăriei din Arad.

În a doua zi traseul a constat din punctele de schimbare: start din fața Primăriei Arad – Turnu – Bătania – Mezőkovácsháza – Csabaszabadi – sosire în fața Primăriei din Bichișciaba.

Premiile au fost în valoare de 2.500.000 forinți pentru concurenții care au obținut locurile I–IV ale concursului individual și de ștafetă, dar fiecare concurent care a ajuns la punctul de sosire, a primit medalie de participare.

R.P.

Rezultatele echipelor noastre (28–29 mai)

NB.II.

Bătania TK I.–Százhalombatta	1-3
Jula VTFC–Orosháza FC	1-1
Leta I.–Diósgyőr II.	1-0

Județ II.

Jamina SE–Micherechi SE	1-1
Leta II.–Téglási VSE	2-1
Chitighaz–Kaszaper	2-1
Medgyesegyháza–Ciorvaș	2-1
Szerep SE–Săcal SE	3-0
Kismarja–Jaca	4-0
Szentpéterszegi SC–Pocci KSE	2-5

Județ III.

Bătania II.–Aletea	3-1
--------------------	-----

Următoarele meciuri

5 iunie, sâmbătă, ora 17.00: Orosháza–Bătania I., Cigánd–Leta 97 I., Micherechi–Bichiș, Mezőberényi–Crâștor, Kabai Meteorit–Leta 97 II., Ciorvaș–Doboz, Dévaványa–Chitighaz, Újkígyós–Șercad, Săcal–Földes, Jaca–Biharkeresztes, Pocci–Kismarja, Csanádapáca–Bătania II., Okány–Leucușhaz, Aletea–Telekgerendás

6 iunie, duminică, ora 11.00: Vasas–Jula

TVR 1

Luni 7 iunie

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit **10.15 Europa ne privește (R)** 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.45 Drumul către Africa de Sud 17.50 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Între bine și rău 21.10 Serial. Nebunii de pe Madison Avenue.

Luca Niclescu, moderatorul emisiunii „Europa ne privește”

Marti 8 iunie

6.00 Telegiurnal 6.30 La prima oră 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Cântecul amintirii... amintirile cântecului (R) 11.45 Serial. Secretele de la palat (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 15.55 Fotbal 17.50 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Din iad în Texas 21.55 Serial. Camera de gardă.

Miercuri 9 iunie

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Fotbal 9.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.50 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuirii 16.00 Ca la carte 16.55 Drumul către Africa de Sud 17.50 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Ultima șansă a lui Harvey 21.55 Serial. Camera de gardă 23.15 Film Umbra vampirului.

Joi 10 iunie

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Tezaur folcloric 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 FIFA în Africa. Moștenirea anului 17.15 Rețetă pentru siluetă 17.50 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.00 Concertul dedicat Campionatului Mondial de Fotbal FIFA 2010 23.15 Spitalul Hopkins. Documentar.

Vineri 11 iunie

6.00 Telegiurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Garantat 100% 11.35 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegiurnal 13.45 Pur și simplu delicios 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Parlamentul României 15.55 Fotbal: Africa de Sud–Mexic 17.50 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegiurnal 20.25 Fotbal: Uruguay–Franța.

Sâmbătă 12 iunie

6.00 Pro patria 6.25 Cântecul amintirii...amintirile cântecului (R) 7.00 Desene animate 8.00 Fotbal: Uruguay–Franța 10.30 Serial. Hannah Montana 11.00 Vedeta familiei 12.00 Europa ne privește 13.25 Fotbal: Argentina–Nigeria 15.30 Sport la minut 15.55 Fotbal: Coreea de Sud–Grecia 19.00 Telegiurnal 20.25 Fotbal: Anglia–SUA.

Duminică 13 iunie

6.00 Universul credinței 7.00 Desene animate 8.00 Fotbal: Anglia–SUA (R) 10.35 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Telegiurnal 13.25 Fotbal: Algeria–Slovenia 15.55 Fotbal: Serbia–Ghana 18.00 Filmoteca veseliei 20.25 Fotbal: Germania–Austria.

TVR 2

Luni 7 iunie

6.00 Serial. Altă viață! 7.00 ABC...De ce? (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Imaginea succesului (R) 9.45 Întâlnire pe 2 11.00 Telegiurnal 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Altă viață! (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.25 Drumul către Africa de Sud 18.05 Film. Luna de hârtie 20.00 Arena leilor 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. Atmosferă fierbinte.

Marti 8 iunie

6.00 Serial. Altă viață! 7.10 Film. Luna de hârtie (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Serial. Povești din Paris 11.00 Telegiurnal 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Altă viață! 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.15 Serial. Povești din Paris (R) 18.15 Film. Poveștea unei ferme din Africa 20.00 D'ale lu' Mitică 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Se apropie furtuna.

Miercuri 9 iunie

6.00 Serial. Altă viață! 7.10 Film. Poveștea unei ferme din Africa (R) 9.00 Telegiurnal 9.15 Serial. Povești din Paris 9.45 Întâlnire pe 2 11.00 Telegiurnal 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Altă viață! (R) 16.00 Serial. Asul din mănecă 17.15 Serial. Povești din Paris (R) 18.20 Film. Așteptăm replica, dle McGill! 20.00 Bazar 20.30 Bugetul meu 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Capcanele seducției.

Joi 10 iunie

6.00 Serial. Altă viață! 7.00 ABC...De ce? (R) 9.00 Telegiurnal 9.45 Întâlnire pe 2 11.00 Telegiurnal 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Altă viață! 16.00 Serial. Asul din mănecă 18.10 Film. Doveleacul uriaș 20.00 Imaginea succesului 20.30 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Amozurii extreme.

Vineri 11 iunie

6.00 Serial. Altă viață! 7.10 Film. Doveleacul uriaș (R) 9.00 Telegiurnal 9.45 Întâlnire pe 2 11.00 Telegiurnal 11.45 Doi care doinesc (R) 13.30 Utopia 14.00 Rugby: Argentina Jaguars–Italia 16.00 Rugby: România–Namibia 18.00 Fotbal: Africa de Sud–Mexic 20.00 Vrajitoriiile lui Jamie Oliver 21.00 Ora de știri 22.05 Pe Amazon, cu Bruce Parry.

Sâmbătă 12 iunie

6.00 Bazar (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.30 Liber pe contrasens 10.00 Bugetul meu (R) 10.30 Între cer și pământ 11.00 Serial. Piatra magică 12.35 Atenție, se cântă! 14.00 Natură și aventură 14.30 Zestrea românilor 15.00 Lumea de aproape 15.30 Imaginea succesului (R) 17.00 Serial. Profesoara detectiv 18.00 Arena leilor (R) 20.00 Serial. Polițist prin timp 21.00 Ora de știri 22.10 Volei: România–Bulgaria.

Victor Tarus prezintă „Pescar hoinar”

Duminică 13 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 7.00 Natură și aventură (R) 7.30 Dincolo de hartă (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.00 Doi care doinesc 10.30 Fotbal: Coreea de Sud–Grecia 12.30 Film. Singur pe lume 14.20 Poate nu știai 14.30 Vrajitoriiile lui Jamie Oliver (R) 15.00 Atlas 16.00 Muzică și muzichie 17.10 Studio F1 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film. O femeie drept răsplătită.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

7 Iunie, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

8 Iunie, MARȚI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

9 Iunie, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 Iunie, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 Iunie, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

12 Iunie, SÂMBĂȚĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

13 Iunie, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

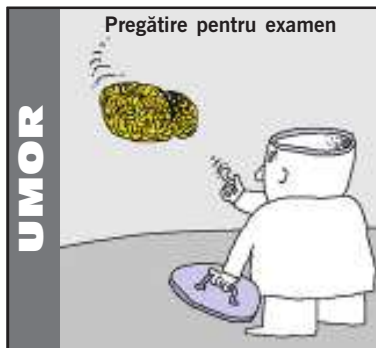
Ecranul nostru

miercuri, 9 iunie 2010 (m1 ora 14.00)

Reluare: vineri, 11 iunie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română își va aduce aminte de profesorul și intelectualul Gheorghe Santău, decedat în luna mai. Una dintre cele mai emblematicile personalități ale românilor din Ungaria va apărea pe micul ecran în calitatea omului a cărui părere a contat pentru mulți dintre noi. În a doua parte a programului vă oferim un moment muzical. O familie românească – tată și fiu – originară din Chitighaz va interpreta, la clarinet, „Rapsodia Română” de George Enescu. Realizator: Aurel Becan

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centru Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgvula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

De vânzare casă familiară în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,2 milioane Ft. Contact: +36-1/786-3698.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Micherechi

Adio, dragă grădiniță!

În frumoasa zi de 28 mai, copiii din grupele mari ale grădinițelor românești și-au luat rămas bun de la grădiniță, de la doamnele educatoare, doici și colegi în fața familiilor și prietenilor lor. Copiii care în urmă cu câțiva ani

au început să umble la grădiniță strângând părinții de mână, timizi, uneori plângând, totuși au pășit cu mare curiozitate pragul grădiniței, unde au fost primiți de educatoare. Ele au avut grijă ca lacrimile mari să dispară de pe fețele lor și în locul lor

să apară zâmbetele. Ele i-au introdus în lumea minunată a jucăriilor, în tainele învățării poezioarelor și în interesantele activități de la grădiniță. Părinții și-au exprimat recunoștința pentru răbdarea față de copii, pentru că au fost cazuri când s-au purtat

rău sau au plâns după mamele lor. Preșcolarii și-au luat rămas bun de la grădiniță prin cântece, poezioare, scenete, iar vara se vor pregăti pentru noile aventuri ce-i așteaptă din septembrie în băncile școlii.

Rita Pățaș

FOAIA
românească
4 iunie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Pățaș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.